

Sukurkite vaivorykštę: Įvadas

Laura Garbštienė

Tegul vaivorykštės ir kiti jūsų sumeistruoti daiktai tampa tais kasdieniais dalykais, kurie padėtų tausoti aplinką ir siekti socialinio teisingumo.

Natūralių dažų gamyba savo rankomis – žingsnis link tvarumo ir rūpinimosi aplinka, o vaivorykštė gali būti laikoma vilties ir lygybės simboliu.

Mokymosi rezultatai: mokiniai ir mokinės susipažins su augalų chemija ir sužinos, kaip išgauti spalvotus pigmentus, kuriuos jie galės panaudoti dažų gamybai. Galiausiai sudygsniuodami nudažytus pavyzdžius jie drauge sukurs vaivorykštę. Be to, mokiniai ir mokinės daugiau sužinos apie tekstilės dažymo pramonės istoriją ir drabužių gamybos procesus.

Menininkė Laura Garbštienė

Naujausia Lauros Garbštienės kūryba apima laikinąsias meno formas ir apmąstymus apie gamtos reiškinius, ekologinį sąmoningumą, buitį bei kaimo gyvenimo nuosmukį. Nuo 2013 m. Laura Garbštienė gyvena Šklėriuose, nedideliame kaime netoli Dzūkijos nacionalinio parko. Ji augina nedidelę škudžių veislės avių bandą ir propaguoja verpimą kaip antikapitalistinį judėjimą, vienijantį įvairių kultūrų žmones. 2017 m. L. Garbštienė pradėjo menininkų vadovaujamą iniciatyvą „Verpėjos“, kurios tikslas – tirti ir diskutuoti apie tradicinį kaimišką gyvenimo būdą bei gamtos išsaugojimą vietos ir pasaulio mastu. 2021 m. vasarą Nidos meno kolonijoje vykdant Neringos miško architektūros programą buvo įgyvendintas L. Garbštienės projektas „Piemenų rezidencija“.

Svarbiausios sąvokos

Pigmentas: natūrali gyvūnų arba augalų audinių dažomoji medžiaga.

Dažų fiksatorius: medžiaga, naudojama dažams ant audinių užfiksuoti. Fiksatorius su dažais sudaro koordinacinį kompleksą, kuris vėliau prisitvirtina prie audinio.

Tirpalas: skystas mišinys, kurio mažesnė sudedamoji dalis (tirpinys) tolygiai pasiskirsčiusi pagrindinėje sudedamojoje dalyje (tirpiklyje).

Modifikatoriai: šarminiai modifikatoriai, pavyzdžiui, geriamoji soda, kepimo milteliai, natrio kristalai ir medžio pelenai, violetinę spalvą keičia į mėlynai žalią, o geltoną ir raudoną – į rausvą. Tačiau metalo druskų, pavyzdžiui, geležies, vario ar aliuminio, modifikatoriai keičia spalvas įvairiai. Geležis taip pat linkusi blukinti, sodrinti arba patamsinti spalvas.

Daugiau informacijos

Make Ink: A Forager's Guide to Natural Inkmaking, Jason Logan, 2018

Earthen Pigments: Hand-Gathering & Using Natural Colors in Art, Sandy Webster, 2013

The Art and Science of Natural Dyes: Principles, Experiments, and Results, Joy Boutrup & Catharine Ellis, 2019

Singing the Blues: Soulful Dyeing for All Eternity, John Marshall, 2018

Fibershed: Growing a Movement of Farmers, Fashion Activists, and Makers for a New Textile Economy, Rebecca Burgess, 2019

Fray: Art and Textile Politics, Julia Bryan-Wilson, 2017